

CALEA ORTODOXĂ

Revistă creștin-ortodoxă, cu caracter hristocentric și eclesiocentric
Anul 6, Nr. 57, iulie 2025

Editorial

Fiți milostivi!

„Și i-a zis Iisus: Venind îl voi vindeca. Dar sutașul, răspunzând, l-a zis: Doamne, nu sunt vrednic să intri

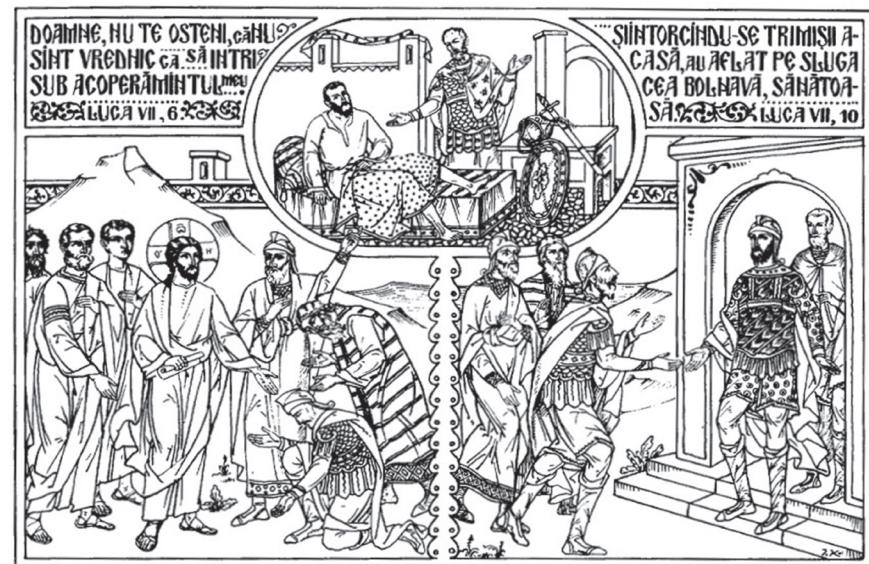
desăvârșit din iubire nemărginită și de noi neînțeleasă a trimis pe Fiul Său, iar Acesta de la Sine a ales să mijlocească înaintea lui Dumnezeu Tatăl pentru noi făptura Sa, supusă de bună voie, prin slăbiciunea minții și prin sfatul vrăjmașului, stricăciunii și morții,

pentru a ne vindeca și de neascultare și de moarte și pentru a ne dăruii nestricăciunea și nemurirea așa și noi urmând voii Lui avem datoria de a mijloci și noi, mai întâi înaintea lui Dumnezeu și apoi și înaintea semenilor noștri pentru aproapele nostru.

Așa face acest sutaș, acest conducător militar peste o sută de soldați, vine și mijlocește înaintea Domnului pentru slujitorul său! Și chiar dacă el nu se dă pe sine în locul aproapelui așa cum incomparabil a făcut Domnul pentru noi, El Dumnezeu fiind iar noi creatură, sau chiar dacă nu jertfește decât din timpul său și nimic altceva, totuși mijlocirea sa este primită înaintea Domnului și lăudată înaintea oamenilor de însuși Dumnezeu!

Sutașul vine înaintea Domnului, fără să îl aducă pe slujitorul său, pe de-o parte datorită gravității suferinței aceuia, chinându-se cumplit, în acest sens Sfântul Apostol și Evanghelist Luca menționează: „fiind bolnavă era să moară” (Luca 7, 2), iar pe de altă parte datorită credinței sale, credință pe care Sfântul Ioan Gură de Aur o consideră mai mare decât a celor care l-au coborât pe paralizicului din Capernaum prin acoperiș. El avea această credință, că este destul ca Domnul să poruncească pentru a se vindeca slujitorul său. Pentru a evidenția credința sutașului, Domnul face ceva deosebit de ceea ce făcuse până atunci și nu numai că se oferă să îi vindece slujitorul ci și să vină în casa sa.

Însă când Domnul i-a spus sutașului că va veni în casa lui pentru a-i vindeca pe slujitorul muribund, el a răspuns: „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci numai spune un cuvânt și se va vindeca sluga mea”. Acest răspuns al sutașului arată nu numai credința în dumnezeiasca Sa putere ci și marea lui smerenie, arătată nu numai prin faptul că el, comandantul, vine să se roage pentru slujitorul său ci și că se consideră pe sine nevrednic de a-l primi pe Hristos Domnul în casa sa. Însă această nevrednicie a sa este tocmai cea care îl face vrednic să îl primească pe Domnul Hristos în inima sa. De aceea Sfinții Părinți spun despre sutaș că nu ar

sub acoperișul meu, ci numai spune un cuvânt și se va vindeca sluga mea. Că și eu sunt om sub stăpânirea altora și am sub mine ostași și-i spun acestuia: Du-te, și se duce; și celuilalt: Vino, și vine; și slugii mele: Fă aceasta, și face. Auzind, Iisus s-a minunat și a zis celor ce veneau după El: Adevărat grăiesc vouă: Nici în Israel n-am găsit atâta credință. Și zic vouă că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în Împărăția Cerurilor” (Matei 8, 5-13).

Nimic nu îl aseamănă pe om cu Dumnezeu ca dragostea, ca milostivirea, și aceasta este cu atât mai vrednică de laudă cu cât este făcută față de cineva inferior, mai sărac, mai lipsit sau într-un cuvânt mai trecut cu vederea ca însemnătate de către oameni dar nu de către Dumnezeu. „Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv” (Luca 6, 36) sau „Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este” (Matei 5, 48). Dacă Dumnezeu Cel veșnic și

Cuprins

Vindecarea demonizatăului din Gadara	2
Poezie creștină	3
Tu, Doamne.....	6
Vindecarea slăbănogului din Capernaum	7
Traduceri din Sf. Părinți	8
Vindecarea a doi orbi și a unui mut	11
Rugăciunea, mijloc de comunicare	12
Sf. Cuvios Dometie cel Milostiv	14
Theologica.....	15

(continuare în pagina 2)

Fiți milostivi!

(urmare din pagina 1)

fi dat această mărturie cu o așa mare credință și smerenie dacă nu L-ar fi primit deja în inima sa pe Cel care voia să-i vină și în casă. Căci aceasta este marea bucurie a Domnului smereniei, de a intra în inima omului nu de a intra în casa lui. L-am putea așeza pe acest sutaș în contrast cu fariseul Simon care îl invită pe Domnul în casa lui ca să mănânce pâine, dar nu îl primește și în inima sa, și deși a șezut în casa lui, în inima lui nu a avut loc!

Și chiar dacă sutașul nu ar fi venit la Domnul Hristos ca la Fiul lui Dumnezeu și Domnul a toată creația, această credință, înainte de răstignire nu o aveau nici ucenicii, sau nu erau întăriți în ea, chiar dacă sporadic o mărturiseau în urma minunilor la care erau părtași, totuși el vine la Cel care are o autoritate mai mare decât a oamenilor și înaintea căruia chiar și suferința și moartea dau înapoi.

Mântuitorul laudă credința acestui sutaș și îl onorează cu darul împărăției, chemând și pe alții la același zel ca al sutașului, pe creștinii de la apus și de la răsărit, avertizând totodată pe cei ce se considerau deja fii ai împărăției, cei care au primit Legământul și Legea, cei la care au fost trimiși proroci și li s-a dat templul și preoția, care au sărbătorit cu anticipație cele viitoare în mod simbolic, dar s-au lepădat de împlinirea lor reală, căci atunci când a venit Cel vestit, ei nu l-au primit, că vor fi aruncați în întunericul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților.

Omul creat după chipul lui Dumnezeu a primit prin creație voință liberă și în virtutea acesteia este îndemnat să asculte de Dumnezeu și să se țină de ceea ce este bine iar răspunsul pe care Dumnezeu îl dă omului este în funcție de această voință liberă a omului: „Du-te, fie ție după cum ai crezut”.

Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu

(predică la Duminica a patra după Rusalii, 6 iulie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Vindecarea demonizatului din ținutul Gadarei sau despre necesitatea mărturisirii puterii lui Dumnezeu în lume

Duminica a cincea după Pogorârea Duhului Sfânt ne aduce în fața ochilor sufletești și trupești vindecarea unui om demonizat din ținutul Gadarei, o vindecare care este relatată de Sfintele Evanghelii după Matei, Marcu și Luca.

Domnul nostru Iisus Hristos ajunge într-o zi în ținutul Gadarenilor unde este întâmpinat de îndată de un om cu duh necurat, care își avea locuința în morminte și despre care Evanghelistul Marcu spune că avea o putere supraomenească astfel încât „nimeni nu putea să-l lege măcar în lanțuri, pentru că de multe ori, fiind legat în obezi și în lanțuri,

el rupea lanțurile și obezile le sfărâma, și nimeni nu putea să-l potolească: și neîncetat, noaptea și ziua, era prin morminte și prin munți, strigând și tăindu-se cu pietre” (Marcu V, 2-5). Faptul că acest om nu mai locuia la fel ca semenii săi, într-o așezare omenească, și mai ales puterea fizică neobișnuit de mare pe care o avea, precum și faptul că se tăia singur cu pietre, mutilându-se, ne arată că acest om nu mai era stăpân pe el însuși, pe mintea, sufletul și trupul său, ci altcineva îl stăpânea pe el, făcându-i rău: este vorba de vrăjmașul lui Dumnezeu și al oamenilor, diavolul.

Mântuitorul Iisus Hristos a venit în lume ca să elibereze lumea de sub tirania diavolului și a păcatului, prin urmare și acest om din ținutul Gadarei, fiind demonizat, nu avea cum să nu se întâlnească cu puterea dumnezeiască a lui Iisus, putere care vindecă sufletele și trupurile oamenilor. Cu o ultimă firimitură de voință omenească, omul vine în fața lui Iisus și l se închină, după care diavolul din sufletul celui demonizat spune: „Ce ai cu mine, Iisuse, Fiule al lui Dumnezeu Celui Preaînalt? Te jur să nu mă chinuiești” (Marcu V, 6-7). Desigur, cel Rău îl recunoaște pe Domnul Iisus Hristos drept Fiul lui Dumnezeu, diavolul simțind focul dumnezeirii din Persoana Fiului lui Dumnezeu. Acum, îmi amintesc cuvintele unui sfânt părinte al Bisericii care spune că „pentru cei credincioși Dumnezeu este lumină, iar pentru cei păcătoși Dumnezeu este foc chinui-

Fondator: Prof. Mihai-Ionuț Coană
Telefon: 0770/271.435 E-mail: mihai.coana@hotmail.com
Editor: S.C. GENERAL MEDIATECH S.R.L.
ISSN: 2734-7206; ISSN-L: 2734-7206; ISSN online: 2734-7214

Redacția:

- Prof. Mihai-Ionuț Coană
- Pr. Marius-Olivian Tănăsie
- Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
- Pr. Daniel Budeanu
- Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu
- Dumitra Groza – corectură
- Monica și Radu Buțu
- Marius Stochițoiu
- Tiberiu Grigoriu – DTP

Redacția are dreptul luării deciziei de publicare și stabilirii datei și formei de apariție, integrale sau parțiale, după caz, a materialelor primite spre publicare.

Responsabilitatea pentru textele publicate revine în exclusivitate autorilor. De asemenea, trebuie respectată legea dreptului de autor. (Legea 8/1996)

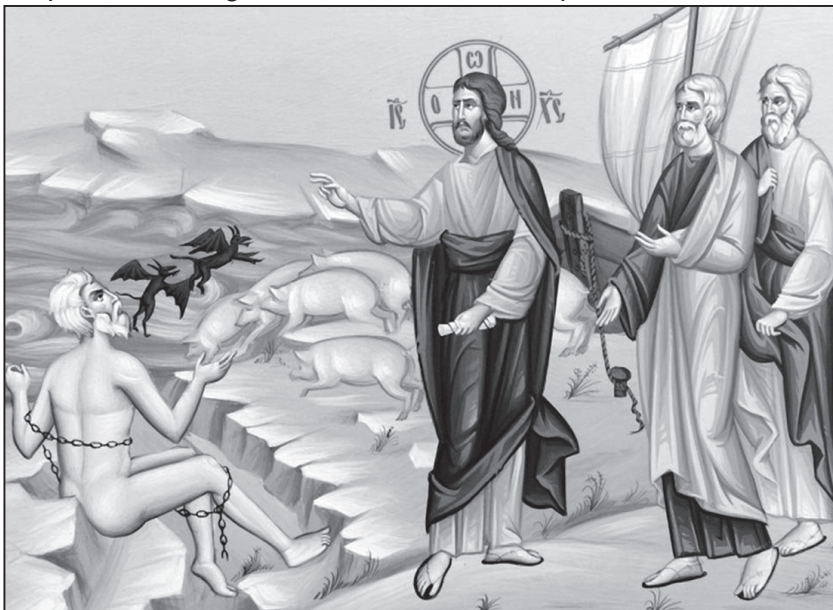
Revista este disponibilă și pe site-ul: www.caleaortodoxa.com

Tipar: Tipografia Universității „Constantin Brâncuși”,
telefon 0253/214.307, int. 415

tor". Aceasta se poate vedea și din faptul că diavolul, simțind focul Dumnezeirii apropiindu-se de el, cere lui Iisus să nu îl chinuiască.

La întrebarea Domnului privind numele celui care-l stăpânește pe cel demonizat, cel Rău răspunde că numele său este „Legiune”; cu alte cuvinte, nu numai un duh necurat tiraniza trupul și sufletul acelui om, ci o întreagă legiune de duhuri necurate, adică de diavoli. Aceștia cer voie Domnului Iisus să intre într-o turmă de porci aflată în apropiere, iar de acțiunea distrugătoare și răufăcătoare a demonilor ne putem convinge atunci când turma de porci re-

rei care, aflând de pierderea turmei de porci, îi cer lui Iisus să plece din ținutul lor. La fel se întâmplă în zilele noastre și cu oamenii care se preocupă numai de agonisirea averilor materiale, de satisfacerea viciilor și a plăcerilor păcătoase, pe aceștia îi deranjează când le vorbești de Dumnezeu, când îi îndemni să meargă la Biserică, să se roage, să postească, să se spovedească și să se împărtășească. Ei se aseamănă celor din ținutul Gadarei, care puneau mult preț pe turma de porci, iar o dată cu pierderea acesteia îl roagă pe Domnul nostru Iisus Hristos să plece dintre ei.

spectivă se aruncă singură în mare. Cel demonizat se vindecă acum și vine la picioarele lui Iisus, bucuros și recunoscător față de Dumnezeu; vindecarea sa nu aduce însă bucurie și celor din cetatea Gada-

Singurul care dorește să-L urmeze pe Domnul Iisus este tocmai cel care până nu demult fusese stăpânit de o legiune de demoni și care acum petrece „șezând jos, îmbrăcat și întreg la minte” (Marcu V, 15). Plin de recunoștință față de Dumnezeu pentru binele primit, omul dorește să îl urmeze pe Domnul în corabia Sa, însă Domnul nu îl lasă, ci îi spune să meargă în casa sa și să spună câte i-a făcut lui Domnul și cum l-a miluit. Omul se arată ascultător și „s-a dus și a început să vestească în Decapole câte i-a făcut Iisus lui: și toți se minunau” (Marcu V, 20). În acest fel omul vindecat devine un ucenic și apostol al Domnului care merge să vestească semenilor săi puterea de mântuire a Fiului lui Dumnezeu în lume.

Marius Stochițoiu

(reflecție la Duminica a V-a după Rusalii,
Sf. Ev. Matei 8, 28-34; 9, 1, 13 iulie)

Sursă foto: crestinortodox.ro

Poezie creștină Sfântul Ierarh Leontie de la Rădăuți (1 iulie)

Marele nevoitor **Leontie**
Și purtător de Dumnezeu,
S-a rugat viața întreagă
Pentru țara și neamul său.

S-a născut la Rădăuți (sec.XIV)
Pe plaiuri moldovenești,
Numărându-se printre primii sfinți
Din Moldova și părinți duhovnicești.

Dumnezeu l-a înzestrat
Cu calități minunate;
Mare iubitor de Hristos
Și urător de păcate.

Dreptcredincioșii săi părinți
L-au crescut frumos și bine:
Respectuos și ascultător,
Cum unui creștin i se cuvine.

De mic, cu mama sa de mânăuță,
La Sfânta Liturghie participa;

Dragostea de cele sfinte,
Cu vârsta, mereu sporea.

La Biserica voievodală,
Nelipsit era mereu;
Singurul lui scop în viață,
Fiind apropierea de Dumnezeu.

Părinții din obștea Catedralei,
Cu bucurie l-au primit;
Văzându-i râvna și smerenia,
Cu numele Lavrentie, l-au călugărit.

Luând binecuvântare de la stareț,
Spre locul liniștit, sihăstresc,
De lângă Putna a plecat,
Formându-se, aici, un cin călugăresc.

La Mănăstirea sa, „**Sfântul Lavrentie**”
S-a învrednicit de darul preoției
Și-apoi ca egumen al mănăstirii,
Urca pe calea bucuriei.

În obștea sa a format,
Cu o purtare frumoasă,
Mulți ucenici îmbunătățiți,
Ce-aveau o viață aleasă.

Regăsindu-se-ntre ei
Un pustnic desăvârșit,
Sfântul Daniil Sisastrul,
Cel care l-a sfătuit,

Pe însuși **Ștefan cel Mare**
Să zidească, spre cinstire,
După fiecare bătălie
Câte o sfântă mănăstire.

Observăm cu bucurie
Această vatră sihăstrească
De mari și buni nevoitori,
Cu o credință dreaptă, strămoșească.

Obștea din „**Schitul Laura**” ducea
O viață duhovnicească,

Cu o trăire înaltă
Și o purtare pustnicească.

Cuviosul egumen Lavrentie
Aici s-a nevoit și s-a smerit,
Încât darul facerii de minuni
De la Dumnezeu a dobândit.

Blândul păstor al obștii,
Se ruga pentru toți stăruitor
Către Bunul Dumnezeu,
Fiind împreună cu îngerii slujitor.

Cu ale sale sfinte rugăciuni,
Mulți bolnavi s-au vindecat.
El tuturor era părinte,
Dascăl și ocrotitor minunat.

După întemeierea **Episcopiei
De Rădăuți**, credinciosul domnitor,
Alexandru cel Bun, l-a rânduit,
Al turmei lui Hristos, păstor.

Primind jugul arhieriei,
A adăugat la nevoințele sihăstrești,
Cu multă responsabilitate
Și crucea slujirii arhieriești.

Și-a făcut cu demnitate
Datoria de ales păstor,
Veghind la păstrarea rânduielilor
Canonice, spre folosul cel mântuitor.

Priveghea, postea și se ruga;
Multe biserici a sfințit
Și spre întărirea Bisericii lui Hristos
Preoți și diaconi a hirotonit.

După mulți ani de arhieriească
Păstorire, simțindu-se slăbit,
S-a retras din scaunul său
Unde cu sfințenie a slujit.

**Râvnind vieții sihăstrești,
La „Schitul Laura” a revenit.**

A îmbrăcat schima cea mare
Și cu numele **Leontie** a viețuit.

Nevoindu-se zi de zi,
Cu lacrimi fierbinți se ruga;
Uimind pe toți cu smerenia
Și-o viață de înger în trup ducea.

Cel mai cunoscut părinte duhovnicesc
Din nordul Moldovei era;
Învăța pe toți adevărata credință
Și multe minuni Sfântul făcea.

Simțindu-și sfârșitul aproape,
Întregul sobor a chemat
Și ultimele povețe părintești,
Cu multă înțelepciune le-a dat.

A rânduit ca egumen
Pe ucenicul cel mai apropiat:
Cuviosul Daniil Sihastrul,
Apoi pe toți i-a binecuvântat.

Întru nădejdea învierii
Și a vieții veșnice a plecat
La Domnul, pe care mult l-a iubit
Și-n mâinile Lui, sufletul și-a dat.

Proslăvindu-se prin multe minuni,
Cu trupul întreg și nescrît
A fost găsit în mormânt
Și-n **Biserica din Rădăuți** așezat.

La cinstitele sale moaște,
Mulți credincioși se rugau;
Sănătate și mângâiere,
Cu ajutorul său, ei primeau.

Și dincolo de hotare
Sfântul Leontie era vestit,
Că prin minunile făcute,
Mulți bolnavi a tămăduit.

Două secole de-a rândul
Oamenii veneau și se rugau
În biserica episcopală,
Unde sfintele moaște se odihneau.

Pe la anii 1621-1622,
Un mare teolog de la Kiev,
A spus că „**Sfântul Leontie
Din Rădăuți, zace cu trupul întreg.**”

În anul 1639, prădându-se biserica,
Sfintele moaște-au dispărut;
Poate luate de năvălitori
Sau îngropate în loc neștiut.

Cel ce cunoaște secretul,
Este Bunul Dumnezeu;
Care le poartă de grijă,
Plăcuților Săi, mereu.

În 1992, Biserica Ortodoxă Română
L-a canonizat spre cinstire
Pe **Sfântul Ierarh Leontie**,
Iar pe **1 iulie**, fiind ziua sa de prăznuire.

Cu ale sale sfinte rugăciuni,
Domnul să ne ocrotească,
Să ne ajute să fim mai buni
Și de cel rău să ne ferească!

Dumitra Groza
(1 iulie 2015)

Sursă foto: doxologia.ro

Poezie creștină

Sfântul Mare Proroc Ilie Tesviteanul (20 iulie)

Înger viețuitor în trup,
Laudă-ți aducem ție
Pentru râvna ta fierbinte,
Mărite Proroc Ilie!

Ai locuit pe-acest pământ
Cu opt sute de ani înainte
De Întruparea Domnului Sfânt,
Sovah fiind al tău părinte,

Un preot al Legii vechi
Ce slujea lui Dumnezeu

El, convingerilor lui,
A fost devotat mereu.

Tu din pântecel mamei tale
Ai fost ales drept vestitor
Al credinței adevărate
Și lui Dumnezeu închinător,

Că din frageda-ți pruncie
Lucruri mari s-au întâmplat,
Ce-au uimit pe veșnicie
Și Sovah le-a observat:

Îngeri luminați văzând
Cu foc înfășurându-te,
Împrejurul tău venind,
Cu văpaie hrânindu-te.

De Preaslăvita arătare
S-a minunat al tău părinte
Și-a ținut sub observare,
Viața și râvna ta fierbinte.

Ai locuit în cetatea Tesve,
De unde numele de Tesviteanul

Și-ai crescut în vechea Lege,
Dincolo de râul Iordan,

În vremea regelui Ahab,
Ce-a părăsit credința bună
Și s-a închinat la idoli,
Uitând credința cea străbună.

Un rege ce a fost atras
De frumusețea trecătoare
A prințesei feniciene,
Cea la idoli închinătoare.

Făcând el capiști idolești,
A poruncit poporului evreu,
Să se închine lui Baal
Și nu Unuia Dumnezeu.

Și-ai văzut, **Sfinte Ilie**,
Poporul evreu rătăcit,
Iar pe Israel pierdut
Și de diavoli umilit.

S-a aprins atunci în tine
Râvna bună, cea fierbinte
Și ai muștrat cu asprime
Pe Ahab cu tari cuvinte.

În zadar te-ai ostenit
Să-l aduci pe calea dreaptă.
Refuzând, tu i-ai vestit,
Că mari pedepse-l așteaptă.

Și ai legat prin jurământ
Ploaia, trei ani și jumătate:
Tristețe mare era pe pământ,
Iar tu ai plecat departe.

Domnul te-a trimis spre Răsărit,
De Ahab să te ferească,
Iar corbilor a poruncit,
Ca pe tine să te hrănească.

Cerul a fost încuiat,
Norii s-au pecetluit,
Niciun strop n-a mai plouat
Și totul s-a pârjolit.

Câmpiile n-au înverzit,
Pomii roadele-au ascuns,
Pășunile s-au veștejit,
Apele-au secat de-ajuns,

Încât toate s-au uscat, curând;
Lacrimile curgeau pe obraz,
Oamenii mureau rând pe rând
Și totul era în necaz.

Pământul era pustiit
Precum odinioară în **vremea lui Noe**,
Dar Domnul S-a milostivit
Și te-a trimis cu a Sa voie,

În **Sarepta Sidonului**
La o femeie văduvă săracă,
Ce strângea vreascuri pentru foc,
Și i-ai cerut puțină apă.

Apoi și pâine, o bucată,
Dar ea n-avea decât făină,
Un pumn, dar ți-a făcut îndată;
Chiar de avea așa puțină!

Și v-ați hrănit și tu și casa ei,
Cu făina din covată,
(Și cu puțin ulei din urcior)
Rămânând neîmputinată.

Ai înviat pe fiul văduvei,
Unul născut, ce a murit,
Căci tu ai plâns de mila ei,
Iar Domnul S-a milostivit.

Ai fost trimis iar la Ahab
Și-a strâns în **muntele Carmel**
Toți prorocii lui Baal
Și toți fiii lui Israel.

Cerând lui Ahab doi viței
Ca jertfă spre a se convinge,
Că adevăru-i cu temei;
Să creadă-n cel ce va învinge.

Și n-au pus foc, c-așa-i cerut;
Prin rugăciuni, jertfa să ardă,
Dar focul n-a mai apărut
Și ei n-aveau nicio dovadă.

Și s-au rugat din răspuțeri,
Prorocii mincinoși, lui Baal,
Dar nu i-a ascultat defel,
Pentru că nu exista Baal!

Atunci ai strâns întreg poporul:
Jertfelnicul ai refăcut,
Cerând lui Dumnezeu ajutorul,
Minunea s-a și petrecut.

Prin turnarea apei, **de trei ori**
Peste jertfelnicul refăcut,
Mulțimii adunate de popor,
Taina Preasfintei Treimi ai descoperit.

Foc din Cer a coborât
Peste jertfa ta udată.
Piatră și lemne-a mistuit,
Poporul crezând îndată

În Dumnezeu adevărat,
Ce-a făcut așa minune.
Pe prorocii lui Baal au junghiat,
Să nu mai fie înșelăciune.

Apoi Cerul s-a deschis:
Ploile au și început.
Prin credință ai învins
Și foametea a dispărut.

Câte fapte minunate
Ai săvârșit pe-acest pământ,
Pentru râvna ta fierbinte,
Ești Mare Proroc și Sfânt!

Ai despicat apa cu cojocul
Și ai trecut ca pe uscat.
Prin rugăciunea ta la Domnul,
Copilul văduvei ai înviat.

Ai mers tu **40 de zile**
Fără să mănânci nimic
Și ai văzut „în vânt subțire”
Pe Dumnezeu și ți-a vorbit.

Ai fost **răpit la Cer cu trupul**,
Într-o căruță cu cai de foc
Și din văpaie, de la înălțime,
Ai azvârlit al tău cojoc,

Ucenicului tău, **Elisei**.
Și pentru că a fost de față,
I-ai lăsat drept moștenire,
Puterea ce-o aveai în viață.

Te-ai învrednicit, Sfinte Ilie,
Să fii tu martor în Tabor,

Când Domnul „S-a schimbat la Față”
Spre luminarea ucenicilor.

Sfinte Mare Proroc Ilie,
Înaintemergător
Celei de-a doua veniri,
Fii cu noi îndurător!

Trimite curate ploi,
Ocroțește-ne de rău!

Te slăvim, Sfinte Ilie,
Pentru râvna ta cea mare,
Că ai nimicit pe Baal,
Pentru a nu mai fi înșelare!

Mijlocește pentru noi
Către Bunul Dumnezeu,

Dumitra Groza
(20 iulie 2018)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Poezii de Radu Arbore

Tu, Doamne...

Tu, Doamne, cel dintâi, cel fără de început,
Zidit-ai Universul, văzut și nevăzut.
Materia întreagă de-i Cer și de-i Pământ,
De-i timp și spațiu, toate ale Tale sunt.

De-i ciripit de păsări, de-i tril de ciocârlie,
De-i susur de izvoare, Ți se închină Ție.
De-i șuierat de vânt, de-i zumzet de albine,
De-i mierea care curge în cupe arhipline,

De-i pajiștea întinsă cu mii și mii de flori
Și atât de înmiresmate, corolă de culori,
De-i puritatea sfântă din roua dimineții,
Prin ele, Doamne Sfinte, dai bucurie vieții.

De-i vinul chihlimbar ce curge pe araci,
Ori seva înmiresmată a florilor de maci,
De-s holde aurii ce se dospesc în pâine,
Merindele aburinde, sunt, Doamne, de la Tine!

De-i arșița amiezii ca din cuptorul verii,
Tu, Doamne, ne trimiți răcoarea înserării
Și liniștea deplină Tu o așezi în noapte.
Doar greierii zăbavnici se lenevesc în șoapte.

Iar somnul rătăcește bătând la fiecare,
Că Tu ni-l trimiți, Doamne, odihnă și alinare,
Iar Crugul cel ceresc, puzderia de stele,
Lumină diafană aprinde peste ele.

Luna gânditoare, mai caldă ori mai rece,
Lasă lumini și umbre cum știe ea când trece,
Și ca s-o însoțească, i-ai dat luminători,
Că unul e de seară, iar celălalt de zori.

Te văd, cu ochii, Doamne, în tot ce-ai făptuit,
Aud Cuvântul Tău, cel viu, desăvârșit!
Bogat sunt, Doamne, mi-ai dat înțelepciune
Și tot de pot și am, sunt Doamne, de la Tine!

Nimic nu mi-a lipsit, mereu m-ai răsfățat,
Iar eu să-Ți mulțumesc, adesea am uitat.
Rătăcind în beznă, cu lumea zi de zi,
Te-am părăsit Părinte, Tu nu mă părăsi!

Al Tău sunt, Doamne, eu, robul pricăjit,
Cu fiecare pas, mereu m-am poticnit.
Doar Tu îmi ești Părinte, doar Tu-mi ești Dumnezeu,
Trimite a Ta milă în ajutorul meu!

Cât aș dori, Părinte, să-ți fiu asemănare,
Virtuțile Cerești să-mi fie îndreptare,
Dar lutul mă coboară, căderea-mi este grea,
Tu, Doamne, mă ridică, întinde-mi mâna Ta!

Și nu lăsa Vicleanul, Preasfinte Dumnezeu,
La Dreapta Judecată a fi stăpânul meu.
Nu-mi lăsa nădejdea să piară în zadar
Și nu mă judeca, mă mântuie prin Har!

Radu Arbore

(15 iunie 2025, Târgu Jiu)

Sursă foto: uncutmountainsupply.com

Vindecarea slăbănogului din Capernaum

În cadrul Sfintei Evanghelii care s-a citit astăzi la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, ni se relatează o altă minunată vindecare pe care a săvârșit-o Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Pentru început, trebuie să precizăm faptul că termenul de „slăbănog” nu înseamnă că vorbim despre însănătoșirea unui om slab. În pericopa evanghelică este vorba despre o persoană care se află paralizată într-un pat. Din cauza faptului că erau foarte mulți oameni care veniseră ca să asculte ceea ce le zicea Hristos, cei patru prieteni ai celui bolnav „au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus și, prin spărtură, au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul” (Mr. 2, 4). Însă, înainte de a dăruia vindecarea trupească acelui om, Mântuitorul i-a zis acestuia: „Omule, iertate îți sunt păcatele tale” (Lc. 5, 20). Pentru a-Și arăta puterea Lui dumnezeiască, Hristos a mai spus: „Căci ce este mai lesne a zice: Iertate sunt păcatele tale, sau a zice: Scoală-te și umblă?” (Mt. 9, 5). Cărturarii considerau că Mântuitorul ar huli.

Primul aspect pe care trebuie să-l scoatem în evidență este dat de dovada sinceră și concretă de iubire a propriului aproape care se află în suferință. Nu știm ce legătură exista între cei care l-au adus pe slăbănog și acesta, însă, indiferent care ar fi motivul, aceștia au demonstrat că sunt oameni buni în adevăratul sens al cuvântului. Și în zilele noastre, ar trebui să existe mai multă bunătate în lumea în care trăim. Din puținul nostru, putem să îi ajutăm pe cei bolnavi. Însă, ajutorul nostru nu trebuie să se rezume doar în a da ceva material celor bolnavi. Dacă vedem un om care are nevoie urgent de ajutor medical, trebuie să sunăm la salvare. Însă, până atunci, bine ar fi, dacă am putea să dăm primul ajutor. Dacă ne-am afla în situația cel bolnav, ne-am dori să primim ajutorul celorlalți. Dar, dacă nu ne aflăm în locul celui bolnav, începem să devenim mai nepăsători. Medicii au datoria profesională de a acorda ajutorul medical celor bolnavi. Dar și noi, avem datoria morală de a-i ajuta pe cei bolnavi, după putința noastră. Însă, de ce Hristos mai întâi a dăruit iertarea păcatelor și mai apoi, însănătoșirea celui bolnav? Păcatul duce la boala trupească și sufletească. Atunci când citim pe pachetul de țigări că ne face rău, de ce nu luăm în seama ceea ce scrie acolo? Când vedem efectele nocive ale consumului excesiv de alcool, de ce ur-

măm exemplul negativ al celor din jurul nostru? Și exemplele ar putea continua. Și apoi tot noi ne plângem că suntem bolnavi.

Este mult mai ușor a preveni o boală decât a trata o afecțiune medicală. Iertarea păcatelor o primim prin Sfânta Taină a Spovedaniei. Însă, atunci când mergem să ne mărturisim înaintea preotului nostru duhovnic, ar trebui să spunem absolut toate păcatele pe care le-am săvârșit. Dacă ascundem un singur păcat, păcatele le vom avea dublate. Pe un preot putem să îl mințim fiindcă și el este tot om ca noi. Doar că pe Dumnezeu nu avem cum să Îl mințim.

Însă, aceasta nu înseamnă că dacă ne-am spovedit curat de toate păcatele pe care le-am săvârșit, trebuie să săvârșim din nou aceste păcate. Este drept că de păcatul care a devenit patimă cu greu vom scăpa. Această afecțiune sufletească poate să ne cauzeze ratarea mântuirii noastre. Dacă suferim cu greu o boală trupească trecătoare în lumea aceasta, atunci cum vom putea să răbdăm suferința veșnică din lumea cealaltă? Dacă vrem să fim iertați de păcatele pe care le-am săvârșit, trebuie să îi iertăm pe cei care ne-am greșit nouă. Noi iertăm mici greșeli ale aproapelui nostru și Dumnezeu ne va ierta toate păcatele pe care le-am săvârșit. Dacă ar exista iertare în lumea aceasta, nu ar mai exista războaie între oameni. Aici nu ne referim neapărat la conflictele militare, ci și la conflictele care există între oameni. Ne punem prea mare speranță în Dumnezeu că este atât de bun și ne iartă oricât de multe păcate am săvârși. Aceasta nu înseamnă că trebuie să cădem în cealaltă extremă.

Oricât de mult am fi păcătuț, nu trebuie să ne pierdem speranța în mântuirea sufletului nostru. Culmea este că atunci când suferim, ajungem să dăm vina pe Dumnezeu.

Dacă Dumnezeu ar fi cu adevărat drept cu noi, rău ar fi de noi. Însă, tocmai prin suferința pe care o avem aici pe pământ, Dumnezeu ne iartă păcatele pe care le-am săvârșit.

Trebuie să ne alegem între suferința trecătoare și suferința veșnică. Există chiar o pildă cu un om care era foarte bolnav. Și acesta își dorea să scape de suferința pe care o avea el.

Un înger i-a zis că scapă de suferință dacă alege să stea câteva ceasuri în iad. Acesta a acceptat. După doar un ceas a zis că nu mai

poate și că ar prefera să sufere aici pe pământ până la Judecata Universală decât să mai stea o oră în iad. Mai apoi, bucuria sau suferința din lumea aceasta reprezintă o secundă în comparație cu fericirea sau suferința veșnică. Îl avem

șit părinții. Am fi tentați să spunem că nu este corect. Însă, Dumnezeu știe mult mai bine de ce îngăduie ca să sufere copiii pentru păcatele pe care părinții le-au săvârșit. Nu suntem noi în măsură să îi spunem lui Dumnezeu ce trebuie să facă El. Să nu uităm că primii oameni au fost avertizați ce se va întâmpla dacă vor păcătui. Și nouă ni se prezintă urmările păcatelor.

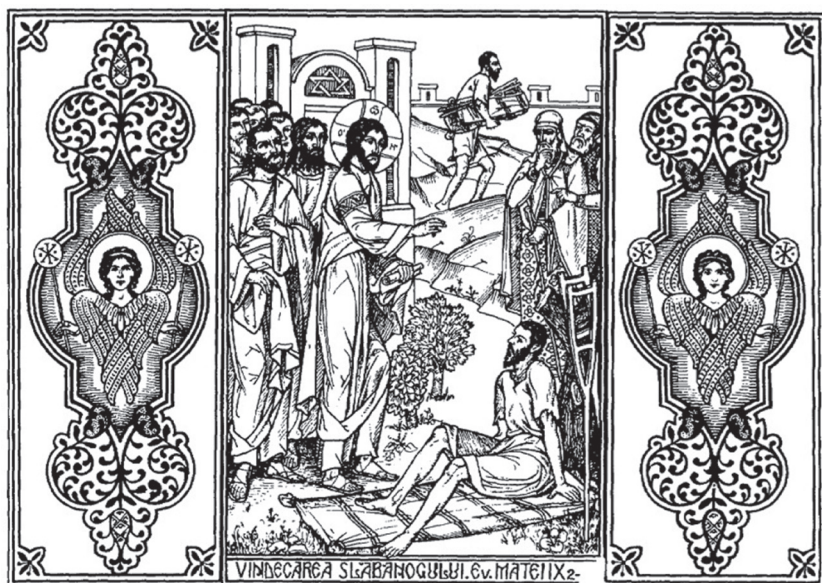
Preoții ne îndeamnă să nu păcătui. Medicii ne spun să trăim o viață sănătoasă. Legea ne arată ce vom păți dacă nu respectăm ceea ce scrie în lege. Însă, zicem că avem timp de pocăință. Spunem că nouă nu ni se poate întâmpla așa ceva. Considerăm că noi nu vom fi prinși. Dacă nu ascultăm ce ne învață preotul, nu ascultăm de Dumnezeu. După ce nu ascultăm de medici și ne îmbolnăvim, le cerem ajutorul. Dacă suntem prinși

că încălcăm legea, suntem supărați că de ce am fost prinși. Să căutăm să ne împăcăm cu Dumnezeu. Să îi cerem să ne ierte păcatele. Acest lucru trebuie să cerem. Întreaga bogăție din lume nu valorează nimic în comparație cu iertarea păcatelor. Este foarte bine să ne îngrijim de sănătatea trupului. Dar, trebuie să avem grijă și de sănătatea sufletului. Trupul acesta este trecător. Dar să nu uităm de sufletul nostru care va trăi veșnic. Să fim atenți la ce facem.

Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu

(reflecție la Duminica a VI-a după Rusalii,
Sf. Ev. Matei 9, 1-8, 20 iulie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

ca model demn de urmat pe dreptul Iov. Deși, acest om era drept, Dumnezeu a îngăduit ca și acesta să sufere. Și-a pierdut întreaga avere. I-au pierit proprii săi copii. A suferit de o boală groaznică. Și totuși, a binecuvântat suferința pe care a primit-o de la Dumnezeu. Oare, noi ce decizie am lua? Am fi ca Iov sau am fi ca bolnavul din istorisirea de mai sus? Bine ar fi să fim ca Iov. Doar că am fi foarte ușor tentați să urmăm exemplul negativ. Se spune că un om sănătos are mii de dorințe. În realitate, un om bolnav are o singură dorință, aceea de a fi sănătos. Uneori, Dumnezeu îngăduie ca să sufere copiii pentru păcatele pe care le-au săvâr-

Traduceri din Sfinții Părinți

Teofan Karameus, Arhiepiscopul Tavromeniei **Omilia a 58-a: La cuvântul «Iată, Eu vă trimit pe voi** **ca pe niște oi în mijlocul lupilor» (Matei 10, 16).**

Ținută la prăznuirea Sfântului Mare Mucenic Pantelimon¹

Cei care s-au adunat la această prăznuire obștească, fiind legați de nevoile trupești ca de niște lanțuri împletite, se îndeletnicesc mai mult cu neguțătoria decât cu această adunare bisericească; și

se scoală mai de dimineată pentru târg decât pentru locașul de rugăciune. Fiecare dintre cei ce vând și dintre cei ce cumpără se silește să-l întrecă pe celălalt, sârguindu-se într-o câștig. Unul se grăbește

¹ Traducere din limba greacă după: ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΤΟΥ ΕΠΙΚΛΗΝ ΚΕΡΑΜΕΩΣ, ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΑΥΡΟΜΕΝΙΟΥ ΤΗΣ ΣΙΚΕΛΙΑΣ, ΟΜΙΛΙΑ ΝΗ'. ΕΙΣ ΤΟ, «Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων». – Ἐλέχθη ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Παντελεήμονος. ἰν PG. 132, col. 1004-1017.

să-și vândă marfa înaintea celor de același meșteșug, iar altul se silește să nu fie întrecut de altcineva în a pune mâna pe lucrul de care are nevoie; dar despre Biserică, niciun cuvânt. Dar drumul către sfântul locaș a fost răpit de vrăjmaș, sub pretextul neguțătoriei. Însă voi, care ați ales adunarea cea dumnezeiască mai presus de nevoia trupească, și ați preferat rugăciunea în locul certurilor necuvenite, primiți lucrarea cea duhovnicească; nu ca pe una asemenea acestei realități simțite și trecătoare, în care certurile sunt multe, iar jurămintele false sunt și mai numeroase, unde minciuna se revarsă cu grămada, fiecare nevoindu-se să se întrecă pe sine prin laude și să-l înșele pe cel cu care face schimb. Dar neguțătoria de aici este liniștită și pașnică, și nu dăunează celui care oferă, ci pregătește mai ușor pentru cel care primește, făcându-l mai prosper. Așadar, după ce am expus cu atenție cuvântul evanghelic, să cercetăm cuvintele cele dumnezeiești.

Zis-a Domnul ucenicilor Săi: *«Iată, vă trimit pe voi ca pe niște oi în mijlocul lupilor»* (Matei 10, 16). Mai înainte, când Mântuitorul îi trimitea pe ucenici la propovăduire, îi oprea să meargă pe calea păgânilor și în vreo cetate a samaritenilor să nu intre, ci le porunca să binevestească numai celor din Ierusalim (cf. Matei 10, 5-6). Așadar, deprinzându-i prin acestea, de acum înainte îi așază ca propovăduitori ai întregii lumi. Și fiindcă se cuvenea ca ei să devină următori ai Învățătorului, Care a zis: *«Cel ce voiește să-Mi slujească, să-Mi urmeze»* (Ioan 12, 26), iar Acela a fost dus spre junghiere ca o oaie, după cum a prorocit Isaia (cf. Isaia 53, 7), pentru aceasta, trimițându-i la propovăduire, îi povățuiește să se poarte ca niște miei în mijlocul lupilor: *«Iată, Eu vă trimit pe voi ca pe niște oi în mijlocul lupilor»*. Căci știa, da, știa bine, că se vor năpusti asupra propovăduirii împărați, și dregători, și tirani împotriva propovăduitorilor, ca niște lupi sălbatici, căscând gura, și cu sălbăcie năvălind asupra lor. Cum dar, zice El, veți putea birui pe aceștia?

«Fiți înțelepți ca șerpii» (Matei 10, 16). Să nu se tulbure auzul celor iubitori de Hristos, pentru că [Domnul] povățuiește pe ucenici să se asemene cu o vietate respingătoare. Căci Însuși Mântuitorul nu S-a lepădat a Se asemana cu șarpele cel de aramă ce a fost înălțat în pustie². Fiind trimiși, așadar, la propovăduire, acolo unde trebuința era de înțelepciune spre a-i convinge pe cei ce se împotriveau, le poruncește să imite înțelepciunea șarpelui. Precum, în uneltirea împotriva celui dintâi om, șarpele a înțeles să nu se apropie de bărbat, care avea un cuget mai statornic, ci a adus acea amăgitoare sfătuire femeii,

care era mai lesne de îndrumat, alcătuind cu iscusință cuvântul spre a o depărta de Dumnezeu: tot astfel [Domnul] voiește ca ucenicii, în lucrarea învățturii, să-i aleagă cu grijă pe cei cărora li se adresează, și locurile, și timpurile, și în tot chipul să rânduiască cu discernământ cuvintele, spre a-i îndepărta pe oameni de păcat și a-i face părtași lui Dumnezeu. Ia aminte, te rog, la cuvântarea marelui Pavel în Areopag (cf. Faptele Apostolilor 17, 22-34), alcătuită cu înțelepciunea șarpelui, cum, alcătuind cuvântul pornind de la altarele pe care aceia le cinsteau, a împletit cu lumină desăvârșită cuvântul Evangheliei, astfel încât, prin iconomia acestui cuvânt, să-l aducă la credință pe judecătorul aflat în cinste între ei, mă refer la marele Dionisie. Cuvântul mai dă și un alt înțeles: întrucât șarpele, atunci când este lovit, nu ia aminte la nicio parte a trupului, ci se grăbește doar să-și păzească capul, știind că în aceasta se află viața lui, la fel voiește [Domnul] ca ucenicii să fie preocupați, pe tot parcursul vieții, să păstreze curată și neatinsă credința în El, Care este Capul nostru; iar de trup și cele ce țin de trup, să se lepede cu bărbăție. Câtă vreme se păstrează în noi neclintită credința, nu vom muri cu moartea cea adevărată a sufletului. Este în șarpe și o altă putere firească și tainică. Căci, de i s-ar tăia trupul, îl lipește la loc și strânge iarăși mădulele cele tăiate, și se așază iarăși în întreagă întregime. Această asemănare (sau pildă) ne îndeamnă, așadar, ca și cum, dacă vreodată s-ar întâmpla și în noi o dezbinare a mădulelor duhovnicești³, că tuturor ne-a fost dată puterea pocăinței, prin care putem din nou să ne adunăm și să ne unim. Pe lângă acestea, mai este la șarpe și o altă putere firească. Căci, atunci când simte că a îmbătrânit odată cu trecerea timpului, precum spun cei ce au cercetat firea viețuitoarelor, supunându-se pe sine unui post îndelungat, își slăbește astfel greutatea trupului și, coborând trupul într-un spațiu strâmt și sufocant, îl silește cu atâta putere, până ce, dezbrăcându-se de pielea cea veche, leapădă împreună cu ea și bătrânețea. Și dacă pentru altceva nu, apoi măcar pentru aceasta să fi fost numit înțelept de către Scriptură: că ostendindu-se puțin, ajunge la odihnă. Se pune, așadar, înaintea ta spre cugetare, că dacă voim să dezbrăcăm pe omul cel vechi (cf. Efeseni 4, 22; Coloseni 3, 9) și să răzuim bătrânețea păcatului, trebuie prin înfrânare ostentitoare să vindecăm acea veche lăcomie din rai, străbătând calea cea strâmtă (cf. Matei 7, 14) și apăsătoare a virtuții. Vreți, oare, să mai spunem și altceva dintre cele ce țin de șarpe, lucru pe care Domnul voiește ca și noi să-l urmăm? Se spune că șarpele, atunci când intră într-o strâmtoare, de îndată ce capul a izbutit să pătrundă înăuntru, nu mai poate

² Această frază face referire la Ioan 3, 14 și Numeri 21, 8-9, interpretate hristologic: Domnul, întru iconomie, S-a asemănat cu simbolul șarpelui ridicat de Moise, arătând astfel puterea mântuitoare a Crucii, chiar printr-un chip înfricoșător la vedere, dar purtător de viață în semnificație.

³ Adică, dacă ne vom despărți de unitatea Bisericii sau de legătura cu Hristos prin păcat.

fi ușor tras înapoi, dacă cineva, apucându-l de coadă, va încerca să-l smulgă înapoi, din pricina solzilor aspri, care prin firea lor se împotrivesc forței celui ce-l trage. Această pildă arată că acela care o dată s-a supus pe sine armoniei virtuții, trebuie, după sfatul apostolic, să se întindă către cele dinainte, nicidecum însă să se tragă iarăși spre cele din urmă (cf. Filipeni 3, 14). Căci, zice [Domnul]: «*Nimeni care pune mâna pe plug și se uită îndărăt nu este potrivit pentru împărăția cerurilor*» (Luca 9, 62).

La acestea ne inițiază, în chip tainic, pilda șarpelui; iar la porumbel, nevinovăția. «*Fiți înțelepți ca șerpii și nevinovați ca porumbeli*» (Matei 10, 16). Se spune, într-adevăr, că această vietate, porumbelul, are o astfel de afecțiune față de stăpânii săi, încât, chiar și când i se pustiește cuiul și puii îi sunt junghiați, nu se îndepărtează de casa stăpânilor. Așadar, o astfel de blândețe și nețineră de minte a răului se cuvine să avem și noi față de cei ce ne fac nedreptate. «*Și nevinovați ca porumbeli*». Și într-un alt chip, de asemenea, voiește să ne asemănăm porumbelului. Pentru că această pasăre este lipsită de fiere, după cum au observat cei ce au cercetat astfel de lucruri. Este, de asemenea, dușman al mirosurilor neplăcute, iar cel mai mult iubeste să trăiască în locuri pline de bună mireasmă. Așadar, îi învață pe ucenici să fie blânzi și lipsiți de mânie față de cei ce greșesc, așa cum îl arată cuvintele

[Scripturii] pe marele Moise și pe David, tâlcuitorul celor sfinte. Dintre aceștia, cel dintâi [Moise], atunci când sora sa [Miriam] de sânge l-a ocărât, și mânia lui Dumnezeu a venit îndată după aceea, a potolit mânia lui Dumnezeu, mijlocind pentru ea (cf. Numerii 12); iar celălalt [David], după ce l-a prins în mâinile sale pe Saul, prigonitorul său, și având puterea să-l ucidă, a răbdat cu îndelungă-răbdare și l-a oprit pe scutierul său care se repezise să-l omoare (cf. I Regi 24). Astfel voiește El să fim și noi, lipsiți de mânie, urmând nevinovăția porumbelului, și vrăjmași ai păcatului urât mirositor și respingător, înfrumusețați și hrăniți cu mirul virtuții. Porumbelul, într-adevăr, fugind de locurile urât mirositoare, precum am spus, prin mireasma bineplăcută a mirului și a florilor, se face mai viguros. Pentru aceasta ne îndeamnă să ne asemănăm cu chipul porumbelului,

care s-a pogorât în Iordan (cf. Matei 3, 16), ale cărui aripi a dorit și David să le primească (cf. Psalm 54, 6). Căci astfel, în chip tainic, este obiceiul Scripturii de a numi puterea dumnezeiască a Duhului.

Iar dacă este necesar să abordăm și înțelesul mai înalt, atunci dogma este ceea ce se ascunde în cuvânt. Iar dogma arată că virtuțile sunt o cale de mijloc; căci fiecare virtute se află oarecum între două rele care îi sunt vecine: de pildă, în privința curajului, excesul este obrăznicie, iar lipsa este frica, iar amândouă nu sunt vrednice de laudă. Iar ceea ce se află la mijloc între amândouă este curajul; aceasta este virtutea. Tot astfel și în ceea ce privește înfrânarea: cel lipsit de ea este desfrânat, iar cel ce trece dincolo [de măsură] are conștiința înfierată, precum zice Apostolul (I Timotei 4, 2). Căci unul se împreunează cu toate în chip neînfrânat, iar altul și căsătoria o urăște deopotrivă cu desfrânarea. Iar mijlocul dintre acestea este înfrânarea. Același lucru se poate constata și în cazul dreptății. Căci și ea [dreptatea] este un mijloc între zgârcenie și risipă. Așadar, aici Mântuitorul îi învață pe ucenici despre înțelepciune, și ea fiind o cale de mijloc între naivitate și viclenie. Nu este, așadar, vrednică de laudă în sine nici înțelepciunea șarpelui, nici nevinovăția porumbelului. Iar prin unirea amândurora, se evită și căderea în exces, și lipsa. Cel care, cu chibzuință și înțelegere, orânduiește învățătura spre convingerea celor ce o ascultă, este înțelept precum șarpele; iar nevinovat precum porumbelul este acela care nici măcar cu gândul nu cugetă să se răzbune pe cel ce-i uneltește răul.

Cu aceste arme [virtuți] înconjurându-se pe sine, Pantelimon, nevoitorul cel prea viteaz, a cărui sfântă prăznuire o săvârșim, a socotit amenințările și pedepsele lui Maximian ca pe niște sperietori copilărești, nevrednice de luare-aminte; pregătindu-se cu toată râvna spre mucenicie și ne îndeamnă și pe noi să râvnim la biruințele și la luptele lui. Dar, poate, cineva ar socoti că este cu neputință ca vreun om să-l poată imita pe acesta, nefiind numit Pantelimon, nici din părinți de acest fel nu s-a născut, ci a fost părtaș celorlalte îndeletniciri ale vieții. Căci cum ar putea cineva, fără pregătire lăuntrică, să imite viețuirea dobândită prin har a mucenicului? Dar noi vom arăta limpede că ceea ce pare anevoios este de fapt ușor. Aceasta s-ar face cu osebire mai lămurit, dacă am înfățișa mai întâi istorisirea despre el, ceea ce și voi face cu multă cumpătare, ca să nu par că lungesc cuvântul înaintea celor ce cunosc acestea. Pantelimon, nevoitorul [lui Hristos], pre-

cum spune istorisirea despre el, s-a născut dintr-un tată pe nume Eustorgiu și dintr-o mamă pe nume Euvula, fiind numit Pantoleon ⁴. Din fragedă vârstă fiind încredințat unui dascăl numit Eutropie, a fost deprins cu învățăturile lui Hipocrate și Galen. Dar, întâlnindu-l pe preotul Ermolae, a fost inițiat de el în dogmele adevărului. Și fiind desăvârșit prin baia cea dumnezeiască [a Botezului], a primit numele de Pantelimon ⁵. Și devine de aici înainte și pentru ceilalți învățător al tainei. Iar când cineva fusese mușcat de viperă, prin chemarea lui Hristos l-a făcut sănătos, slăbind prin rugăciune veninul cel de moarte al fiarei. Și pe un altul, care murise deja, l-a readus la viață cu același leac. Apoi, întărit fiind în credință, se înfățișează înaintea tiranului Maximian și, primind încercarea multor chinuri, se mută prin moarte către viața cea fericită.

Cum, așadar, se va naște râvna noastră către el? Fiecare dintre noi este fiu al lui Eustorgiu și al Euvulei, adică, zic, al puterii dumnezeiești a lui Dumnezeu, Cel ce a zidit toate. Fiindcă, într-adevăr, Dumnezeu, potrivit propriei Sale firi, nu este nici de parte bărbătească, nici de parte femeiască, și se numește și mama noastră, și tatăl nostru: Euvula, pentru marea hotărâre a facerii noastre, după care a zis: «*Să facem om după chipul și după asemănarea Noastră*» (Facere 1, 26); iar Eustorgiu, pentru că o astfel de iubire părintească a arătat față de noi, încât «*pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca răscumpărare pentru noi*» (Ioan 3, 16; I Ioan 4, 9). Fiind așadar zidiți de puterea dumnezeiască a Celui ce plămăiește toate, am fost încredințați lui Eutropie. Înțelege însă, prin acest nume, viața aceasta mult felurită, care alunecă în cele potrivnice și se schimbă; și, aflându-ne în ea, de bunăvoie am ajuns *pantoleonți* [cu totul lei]. Căci atunci când cineva are mintea pervertită, asemenea leului în priviri, și înclinată către patimi, și este prădător și nemilostiv, asemenea unei fiare ce sfâșie pe

aproapele cu ghearele sale, acela este *pantoleon* [cu totul leu], purtând prin voință toate patimile firești ale leului, fiind prefăcut din asemănarea cu Dumnezeu în salbăția firii. Așadar, pe unii ca aceștia, care au fost astfel [salbățiți], trebuie mai întâi a-i povățui prin filosofia morală, care sunt învățăturile lui Hipocrate și Galen; adică: să stăpânească trupul ca pe un cal, să-și supună pornirile acestuia și să ducă o viață liniștită și pașnică. Dacă te vei pregăti prin aceste învățături, Ermolae te va iniția în cele mai desăvârșite [taine]. Iar Ermolae este, am putea spune, tâlcuitorul poporului, învățătorul Bisericii. Acesta îți va arăta ție calea mântuirii; și, curățindu-te prin baia pocăinței, te va face din Pantoleon, Pantelimon; căci, dezbrăcând firea cea salbatică, te va face următor al Celui Milostiv, pentru ca prin fapte să arăți chemarea. Și dacă vei vedea pe cineva rănit de șarpele cel cugetător și aflat în primejdie să cadă într-o oarecare faptă rea, să împărtășești cele ce ai primit și să presari leacul învățaturii și vei opri stricăciunea ce vine din păcat. Și chiar de te vei întâlni cu cineva mort cu desăvârșire prin moartea păcatului, și pe acesta îl vei învia din cădere lui cu leacul pocăinței. Dacă te va ataca Maximianul cel cugetat, diavolul stăpânitor al lumii, aducând chinurile ispitelor, împotrivește-te cu bărbăție. Mucenicul a răbdător săbii și cuțite; răbdă și tu limbi ascuțite spre ocărâre. El a stins acolo văpaia focului; tu stinge focul launtric al patimilor și mânia fără judecată, care fierbe și se aprinde spre dorința de răzbunare. Dacă vei viețui astfel, nu vei fi departe de mucenic, și tu însuși, nevoindu-te potrivit voinței (libere), vei avea parte de bunătățile cele veșnice, în Hristos, Domnul nostru; Căruia fie slava și stăpânirea, împreună cu Părintele Său cel fără de început și cu Preasfântul, Bunul și de viață Făcătorul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Traducere realizată de **Pr. Daniel Budeanu**

Sursă foto: doxologia.ro

⁴ Παντολέοντος, Pantoleon, se tâlcuiește „cu totul leu”.

⁵ Παντελεήμονα, Pantelimon, se tâlcuiește prin „întru tot milostiv”.

Vindecarea a doi orbi și a unui mut din Capernaum

În această a șaptea Duminică după Pogorârea Sfântului Duh, Sfânta Evanghelie ne prezintă din nou o lucrare minunată și vindecătoare a Domnului nostru Iisus Hristos: vindecarea a două persoane oarbe care îl urmează cu credință și a unui mut posedat de un demon, eliberat prin puterea divină. Aceste minuni nu sunt doar povești istorice, ci reprezintă imagini vii ale acțiunii lui Hristos în sufletul fiecăruia dintre noi.

Orbirea fizică și cea spirituală

Cei doi orbi, auzind că Hristos trece, nu se roagă în secret, ci strigă cu toată inima: „Miluiește-ne, Fiule al lui David!”. Deși nu-L pot observa cu ochii fizici, ei îl percep cu ochii credinței. Aceasta este o învățătură importantă

pentru noi! Deseori avem ochi sănătoși, dar nu observăm prezența lui Dumnezeu în viața noastră. Suntem înconjurați de darurile Lui, dar trăim ca niște orbi, fără să-L recunoaștem, fără să-L cerem milă, fără să conștientizăm prezența Lui. Orbirea fizică este dureroasă, dar orbirea spirituală – indiferența, necredința, împietrirea inimii – este și mai cruntă. Câți oameni nu sunt astăzi orbi spiritual, urmând doar lucruri efemere și uitând de Hristos?

Credința care aduce vindecare

Domnul nu-i vindecă pe orbi instantaneu. El îi întreabă întâi: „Credeți că pot Eu să fac aceasta?”, iar ei răspund: „Da, Doamne!”. Atunci Hristos le atinge ochii și le spune: „După credința voastră, să fie vouă!”. Această întrebare

ne este adresată și nouă azi: „Crezi că Hristos te poate vindeca? Îți poate oferi eliberare din păcate, din căderi, din tristețe, din întunericul sufletului tău?” Credința este cheia care deschide ușa milei lui Dumnezeu. Trebuie să ne punem încrederea nu în puterile noastre sau în logica noastră, ci în Hristos cel Viu, care acționează în viața noastră dacă Îl invocăm cu credință.

Vindecarea mutului și puterea cuvântului

După ce i-a vindecat pe orbi, la Iisus este adus un mut, posedat de un demon. Domnul îl vindecă, iar mutul începe să vorbească. Oamenii se minunează, dar fariseii îl acuză pe Domnul că scoate demonii cu ajutorul domnului demonilor. Aceasta este o acuzație nedreaptă, dar reflectă cât de întunecată poate deveni mintea omului care nu-L acceptă pe Dumnezeu. Mutul simbolizează persoana care nu mai poate mărturisi adevărul, care trăiește în tăcerea păcatului, care nu-L mai laudă pe Dumnezeu, ci trăiește în robia răului. Hristos vine să ne deschidă nu doar gura, ci și inima, pentru a mărturisi Adevărul și a vorbi cu iubire, blândețe și lumină.

Iisus – Doctor pentru suflete și trupuri

Sfârșitul pasajului evanghelic spune: „Și Iisus străbătea toate orașele și satele... și vindeca orice boală și neputință dintre popor”. Aceasta este și misiunea Bisericii, dragi credincioși: să fie locul unde Hristos vindecă, mângâie și luminează. Toți suntem chemați să fim martori ai acestei iubiri vindecătoare. Cum? Prin rugăciune, prin iertare, prin prezența la Sfânta Liturghie, prin participare la Sfintele Taine.

Concluzie

Să învățăm, aşadar, din această Evanghelie:

- să-L chemăm pe Hristos cu vocea credinței;
- să nu ne rușinăm de rugăciune;
- să ne lăsăm atinși de harul Lui;
- și să fim și noi o lumină pentru cei orbiți de păcat sau suferință. Dumnezeu, care a luminat ochii celor orbi și a deschis gura mutului, să ne lumineze și nouă sufletul, să ne deschidă inima spre o credință vie și o mărturisire curajoasă. Amin!

Pr. Marius-Olivian Tănăsie

(predică la Duminica a VII-a după Rusalii,
Sf. Ev. Matei 9, 27-35, 27 iulie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Rugăciunea, mijloc de comunicare a omului cu Dumnezeu!

Rugăciunea este intrarea omului în legătură cu Unicul Dumnezeu Viu și Atotprezent, este comunicarea sufletului omenesc cu Dumnezeu, este strigătul omului după ajutorul harului dumnezeiesc, este lupta pentru dobândirea iertării păcatelor, este cerere pentru dobândirea mântuirii și cântecul mulțumirii și al măririi lui Dumnezeu.

În Biserică avem de-a face nu doar cu un schimb de informații religioase, ci mai ales cu o adevărată comunicare duhovnicească, spirituală, atât între credincioși, ca mădulare ale Trupului lui Hristos, cât și cu Domnul Iisus Hristos Însuși și prin El, cu Dumnezeu Tatăl și cu Dumnezeu Duhul Sfânt. Însuși Dumnezeu, a decis mai întâi, să comunice cu noi prin Revelație, din dorința de a avea mai apoi comuniune cu noi.

Comunicarea cu Dumnezeu în special, presupune realizarea unui dialog real cu Dumnezeu, unic în Ființa Sa, dar descoperit nouă tuturor, în trei Persoane distincte dar nu separate, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Persoane aflate într-o continuă și infinită comuniune, numită de Sf. Ioan Damaschin, perihoreză. Rugăciunea este ridicarea omului cu mintea, cu inima și cu vocea, la Dumnezeu cel Adevărat, pentru a-L preamări, a-L mulțumi și a cere de la El toate lucrurile de care avem nevoie pe plan spiritual și fizic, știind și crezând că El ne aude și ne ajută.

Rugăciunea este mijlocul și calea prin care credinciosul se poate înălța la Dumnezeu, Cel Atotputernic și Nemărginit. În rugăciune creștinul vorbește direct cu Dumnezeu, ca unui Părinte Bun, căruia îi destăinuie păsurile,

gândurile și simțămintele sale. Rugăciunea este veche ca și omul și ea a fost firul de aur curat ce a legat Cerul de pământ, pe fiii pământului de Creatorul lor – Tatăl Cerească.

Maica Domnului și toți Sfinții, sunt vii și ne așteaptă să cerem ajutor de la ei, îndemnându-ne la rugăciune, nu pentru vreun folos al lor, ci pentru folosul nostru personal sau colectiv. Căci puterea sufletului stă în rugăciune, și după cum trupul se întărește prin mâncăruri și prin diferite îngrijiri pe care i le dăm, tot astfel și sufletul, vrea mai întâi de toate rugăciune și astfel încetul cu încetul se deșteaptă. Cel ce se roagă trebuie să se roage în duh și în adevăr.

Duhul omului este miezul sufletului, partea cea mai sensibilă a sufletului. În Ortodoxie persoana umană este dihotomică, trup și suflet. Credinciosul care se roagă, trebuie să se elibereze de orice imaginație, fie ea și teologică, pentru ca să vorbească în sufletul lui, doar Duhul lui Dumnezeu. Când începi să te rogi, îți aduci aminte de păcatele tale și plângi pentru ele. Uneori simți liniște și bucurie și crezi că acestea sunt de la vrăjmașul. Dacă ar fi de la vrăjmașul, după spusele Sfinților Părinți, bucuria ar fi confuză, nu ar aduce pace și liniște în suflet. Și să nu te miri de faptul că Domnul îți dă în rugăciune pace și liniște, căci nu întotdeauna se întâmplă acest lucru după vrednicie, ci după judecățile neștiute ale lui Dumnezeu.

Rugăciunea nu este un scop în sine, ea este un mijloc prin care se dobândește mântuirea. Dumnezeu care

este Atotputernic ar putea în orice clipă să ne ofere harina sfințeniei Sale și toate virtuțile, fără ca noi să facem vreun efort, dar nu ni le oferă, deoarece aceasta ar hrăni și mai mult amorul nostru propriu. Ori Dumnezeu nu dorește trufia noastră, căci ea este maica tuturor relelor. Dumnezeu vrea ca noi, cu inimă smerită (pe care El s-o poată cerceta și curăți) să ne rugăm cu stăruință precum altădată orbul din Ierihon și să însoțim rugăciunile cu fapte bune și post.

Însemnătatea rugăciunii, ca cel mai elementar mijloc de susținere a ființelor raționale, nu au subliniat-o numai Apostolii când L-au rugat pe Domnul pentru aceasta să-i învețe, ci dintotdeauna a fost cel mai important mijloc de comunicare al omului cu Creatorul lui, Dumnezeu. Poate cineva fără exagerare să spună că rugăciunea era cea dintâi datorie și îndeletnicire a tuturor ființelor raționale, nematerialnice și materialnice, a îngerilor și oamenilor și mai înainte, și după cadere, dar mai ales după cadere.

Purtătorii de Dumnezeu părinții noștri, a căror lucrare principală în nevoițele lor ascetice era rugăciunea, în chip felurit definesc și descriu această virtute. Din definițiile lor vom împrumuta și noi câteva, lucru pe care îl considerăm mai de preferat decât să spunem noi ceva de la noi.

Sfântul Ioan Scărarul o numește „după calitatea ei, unire a omului cu Dumnezeu; iar după lucrarea ei, o numește susținere a lumii, împăcare cu Dumnezeu, maica lacrimilor și invers, fiica lacrimilor, răscumpărare păcatelor, punte în ispite, zid împotriva necazurilor, zdrobirea războaielor, lucrarea îngerilor...” și continuă astfel cu mulțime de caracteristici și lucrări și însușiri ale acestei atotcuprinzătoare virtuți.

Sfântul Macarie Egipteanul în cuvântul lui despre rugăciune spune următoarele: „capul a toată sânguința și culme a tuturor faptelor bune este stăruința la rugăciune, prin care ne agonisim și celelalte virtuți”. Cuviosul Nil Ascetul, în capitolul al treilea „Despre rugăciune”, spune: „Rugăciunea este convorbire minții cu Dumnezeu”.

În ce privește locul unde trebuie să facem rugăciunea, este de știut că pentru cel ce se roagă bine, orice loc este potrivit: „În tot locul tămăie se aduce numelui Meu” (Mal. I, 11) și „Voiesc dar ca să se roage bărbății în tot locul” (I Tim. 2, 8). Mântuitorul Se ruga în templu și în sinagogă, în loc pustiu și în munți, în foisor și în grădina Măslinilor, pe cruce și în alte locuri. Iacob Patriarhul își făcea rugăciunea pe câmp. Daniil Proorocul, în groapa cu lei, Sfinții Apostoli Pavel și Sila, în temniță, unde culcați și încătușați în lanțuri au zguduit închisoarea din temelii (Fapte 16, 25-26).

Dumnezeu primește să I se grăiască în tot locul (Fapte 17, 24), după cum amintește Mântuitorul femeii samarinence (Ioan 4, 23). Deci ne putem ruga oriunde. Dumnezeu nu ține seama de nici un fel de loc, pentru că El cere doar inimă cucernică.

Când auzim clopotele bisericii chemându-ne la rugăciune, dacă nu putem să mergem la biserică, se cuvine, totuși, să lăsăm toate de o parte și să facem o rugăciune. Căci „cel ce se roagă odată cu Biserica, se roagă în felul cel mai folositor”, spune Fericitul Augustin.

Biserica este locul de rugăciune căruia i se potrivește, fără îndoială, făgăduința Mântuitorului: „Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18, 20). Deci, cei ce zic că nu este nevoie să mergem să ne rugăm în biserică, deoarece lumea întreagă este Biserica lui Dumnezeu, nu numai că greșesc, dar nici nu știu ce este rugăciunea. Pentru că cel de bună credință nu se roagă numai în biserică, ci se roagă mult și stăruitor și în alt loc, unul ca acela se va duce negreșit și la biserică.

Să cerem cele ce sporesc mărirea lui Dumnezeu și ajuta mântuirii sufletelor noastre: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și acestea toate (adică mâncarea, băutura și îmbrăcămintea) se vor adăuga vouă” (Matei 6, 33). Sau, cu alte cuvinte: „Cereți în rugăciunile voastre ca să obțineți lucruri cerești și netrecătoare, pentru că primindu-le ca atare să moșteniți împărăția cerului și să vă bucurați de cele mai mari bunuri. Iar cele pământești și mici de care aveți nevoie pentru trebuințele trupului, vi le va da Tatăl pe deasupra, în măsura trebuitoare”. „Cereți bunătățile viitoare și veți primi bunătățile de acum. Nu doriți lucrurile de aici, că le veți avea negreșit”.

Cel ce caută bunătăți cerești dobândește negreșit și pe cele pământești. Împăratul Solomon a cerut înțelepciune, spre a cârmui bine poporul Israil, iar Dumnezeu i-a dat nu numai înțelepciune, ci și prisos de bunătăți pământești (III Regi 3, 1113). Deci trebuie să ne rugăm pentru cele trebuincioase vieții, atât pentru noi, cât și pentru alții, dar să ținem seama ca nu cumva să cerem lucruri care să privească relele noastre înclinări, că Dumnezeu nu ascultă asemenea rugăciuni (Iacov 4, 3).

Cine cere lui Dumnezeu bogăție, dregătorii, slavă deșartă ori altele de acest fel, nu caută mărirea lui Dumnezeu, ci lucruri trecătoare; acela înjosește pe Dumnezeu, Domnul și Stăpânul, la treapta de slujitor al poftelor lui, al zgârceniei lui, al vieții lui desfrânate.

Pr. Prof. Cătălin-Vasile Mănescu
Parohia Podari, jud. Dolj
Sursă foto: emag.ro

Sf. Cuv. Dometie cel Milostiv de la Râmeț (6 iulie)

Sfântul Cuvios Dometie cel Milostiv (15 octombrie 1924 – 6 iulie 1975) este recunoscut ca un părinte spiritual deosebit din România, având un rol esențial în secolul XX, fiind duhovnic la Mănăstirea Râmeț și preot misionar dedicat comunităților mocănești din Munții Apuseni. Părintele Dumitru Stăniloae l-a caracterizat drept „un erou al credinței, un om cu o sfințenie și puritate excepționale”.

Cuviosul s-a născut în satul Mărculești, comuna Bălănești, județul Buzău, pe 15 octombrie 1924, primind la botez numele de Stelian. Provenind dintr-o familie cu doisprezece copii, Stelian era al patrulea dintre aceștia, părinții săi, Ioan și Filofteia, fiind oameni foarte credincioși care le-au insuflat copiilor dragostea pentru Dumnezeu și semenii. Întreaga familie a fost orientată către viața spirituală; de exemplu, fratele său, Gheorghe, a devenit cântăreț bisericesc, Mihai a fost hirotonit ca preot la Sibiu, iar sora sa, Eugenia, a ales viața monahală la Mănăstirea Râmeț, luând numele de Eudoxia. După moartea tatălui, mama sa a intrat și ea în mănăstire, fiind renumită sub numele de Filotimia.

Stelian a fost atras de domeniul educației și spiritualității, terminând școala din comuna Târlele Filiului, județul Brăila, în 1937. Cu o profundă pasiune pentru Biserica lui Hristos, a urmat Seminarul Teologic din Buzău, finalizându-l ca șef de promoție. Între 1945 și 1949, a studiat Teologia și a obținut diploma de licență cu rezultate excepționale, fiind îndrumat de părintele profesor Dumitru Stăniloae, având ca lucrare de licență un studiu asupra „Mărturisirii Ortodoxe a lui Petru Movilă”.

Având o chemare puternică pentru viața monahală, s-a călugărit pe 6 iulie 1949 la Mănăstirea Prislop și a fost hirotonit preot pe 6 august 1949 la Mănăstirea Hodoș-Bodrog, primind hirotesia de duhovnic din partea episcopului Andrei Magieru în catedrala episcopală din Arad. Pe 14 septembrie, a primit haina monahală la Mănăstirea Prislop, alături de colegul său Antonie Plămădeală, cu Cuviosul Arsenie Boca ca naș de călugărie. Conștient de angajamentele asumate în fața lui Dumnezeu, a respectat cu strictețe cele trei voturi călugărești, trăind o viață de smernicie și sacrificiu.

Cuviosul Dometie a fost stareț și preot misionar timp de zece ani în diverse sate și mănăstiri din Ardeal, inclusiv Prislop, Aftea-Hațeg, Piatra Fântânelor-Năsăud, Dragomirești-Maramureș și Ciolanu-Buzău. Din 1959, a slujit ca duhovnic la Mănăstirea Râmeț și ca preot misionar în satele mocanilor din Munții Apuseni, având un impact semnificativ asupra revitalizării vieții monahale și spirituale, dedicându-se în paralel cu administrarea eficientă a mănăstirii. A contribuit la restaurarea bisericii, construind două case bisericești, ateliere pentru lucrări de covoare, o trapeză cu bucătărie, un arhondaric, a adus electricitate și apă potabilă în mănăstire și, în 1969, a înființat, împreună cu sora sa Eudoxia Manolache, muzeul mănăstirii și o școală pentru copiii din Râmeț.

După 26 de ani de dedicare în monahism și slujire Bisericii, Cuviosul Dometie a trecut la cele veșnice în vara anului 1975, la scurt timp după ce a terminat cu succes studiile doctorale cu nota maximă la Institutul Teologic din București, specializându-se în Teologie Sistematică. Acest călugăr neobosit, duhovnic și îndrumător spiritual, a dus o viață deosebită, exemplară, chiar și până la sacrificiu. Datorită modestiei și grijii sale pentru oameni, Sfântul Cuvios Dometie cel Milostiv a primit de la Dumnezeu daruri spirituale semnificative, devenind un model pentru mulți. A reușit să aducă oameni la credință, astfel încât, după moartea sa, a fost denumit „apostolul moților”. A fost, conform spuselor Părintelui Dumitru Stăniloae, „un erou al credinței, un suflet de mare sfințenie și puritate”.

Părintele Dometie Manolache de la Mănăstirea Râmeț din Ardeal a fost canonizat sub denumirea oficială de Sfântul Cuvios Dometie cel Milostiv de la Râmeț. Fără îndoială, el nu a fost doar milostiv, ci a avut multe alte calități remarcabile, fiind cunoscut ca „Duhovnicul Apusenilor”, un predicator evlavios, un duhovnic talentat, un gospodar extrem de muncitor (până la epuizare), un teolog erudit și profund, un iubitor fervent al slujbelor divine (până la pierderea vocii), un monah foarte atent la nevoile simple dar urgente ale mirenilor (până la o mare dăruire de sine), un prieten de încredere al celor mai umili și un păstor dedicat până la epuizare completă.

Preferăm să-i spunem „păstorul cel bun”, deoarece este remarcabil și specific faptul că, fiind monah – un creștin alături de Dumnezeu – a fost, în mod paradoxal, deschis și dedicat mirenilor, pe care i-a iubit, i-a servit și i-a înțeles mult mai bine decât cei mai apropiați de ei din lume. Rolul și trăsăturile călugărului vizează în principal interiorizarea, pe care mulți o consideră ca o separare necesară (chiar dacă nu și fizică) de lume, de laici și de încercările acestora.

Părintele Dometie a fost un adevărat monah, trăind profund experiențe spirituale remarcabile, întrezărite (chiar dacă nu întotdeauna cunoscute) de cei care l-au întâlnit. Totuși, spre deosebire de alți călugări, acest aspect nu l-a împiedicat să rămână apropiat de mireni, în special de cei săraci și nevoiași, el înțelegând foarte bine suferințele, dificultățile și nevoile acestora.

Paradoxul dintre interiorizare și dăruire se explică simplu și profund prin iubire. Părintele Dometie a ales să devină monah nu doar pentru a-și salva sufletul, ci și pentru a-i ajuta, pe cât putea, pe toți frații săi. El a demonstrat excepțional că monahismul nu înseamnă o izolare egoistă și o „mântuire personală”, ci mai degrabă o eliberare de tentațiile lumii și o dedicare față de semenii săi. Așadar, el a confirmat adevărul patristic că „seme-nul este mântuirea ta”. Amin.

Pr. Alin-Constantin Nicola
Sursă foto: doxologia.ro

Theologica

Sf. Dumitru Stăniloae, „Spre un ecumenism ortodox” (1)

Începem o serie de traduceri ale cărții Părintelui Stăniloae, „ΓΙΑ ΕΝΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟ. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ - ΠΙΣΤΗ - ΕΚΚΛΗΣΙΑ” („Spre un ecumenism ortodox, Euharistie, Credință, Biserică”), apărută la Editura ΑΘΩΣ, Pireu, în 1976. Este pentru prima dată când această carte de referință se înțelege a fi tradusă în întregime în limba română. Sperăm că ea va fi edificatoare pentru principiile unui ecumenism pe linie ortodoxă (Prof. M.-I. C.)

Capitolul I

Mișcarea Ecumenică, subliniind în mod special în viața bisericilor¹ grija pentru reunificarea lor și punând bisericile în dialog, are o valoare incontestabilă.

Totuși, printre atâtea idei și expresii pe care le-a pus în circulație, există unele care, prin natura lor, provoacă confuzie și diminuează valoarea absolută a unor convingeri de importanță fundamentală. Din dorința mare de unitate, apare din când în când un entuziasm facil, care crede că prin căldura emoțională poate să topească realitatea și să o remodeleze fără dificultate. Se creează chiar și o mentalitate diplomatică de compromis, care crede că poate împăca, prin concesii reciproce, anumite poziții dogmatice sau situații mai generale care mențin bisericile separate.

Aceste două moduri prin care este tratată – sau trecută cu vederea – realitatea, arată o anumită elasticitate sau o relativizare a valorii atribuite unor articole de credință ale bisericilor. Această relativizare reflectă, poate, importanța foarte scăzută pe care unele grupări creștine – în ansamblul lor sau în unele dintre cercurile lor – o acordă acestor articole de credință. Acestea propun, din entuziasm sau dintr-o mentalitate diplomatică, tranzații și compromisuri cu privire la acestea, tocmai pentru că nu au nimic de pierdut prin ceea ce propun.

Însă aceste compromisuri reprezintă un mare pericol pentru Bisericile în care articolele respective au o importanță de prim rang. Pentru aceste Biserici, astfel de propuneri de tranzații și compromisuri echivalează cu atacuri fâțișe. Adică, spiritul distructiv al compromisului manifestat de unele grupări creștine, în ceea ce privește subestimarea valorii unor dogme, se izbește de zidul credinței altor Biserici, pentru care aceleași învățături au o importanță fundamentală. Aceasta pentru că acele dogme constituie organic chiar ființa Bisericilor, exprimând în mod esențial pe Hristos și asigurând credința adevărată în El.²

O astfel de atitudine de compromis față de Sfânta Euharistie s-a format în atmosfera Mișcării Ecumenice prin tendința numită „inter-comuniune” (Intercommunion). Chiar și folosirea acestui termen exprimă limpede spiritul compromisului sau o dispoziție de negociere emoțională în privința Sfintei Euharistii. Pentru că reflectă importanța secundară sau exterioară pe care grupările creștine, în sânul cărora a apărut mai întâi această idee, o atribuie învățăturii și celebrării Tainei.

Fiind un derivat al spiritului de negociere, concepția despre „inter-comuniune” conține în sine o contradicție evidentă, atât logică, cât și reală. Nu este vorba aici despre o „coincidență a contrariilor” care constituie orice unitate adevărată, bogată în sinteză, ci despre o „ne-coincidență a contrariilor”, în care pozițiile opuse sunt pur și simplu anulate, deoarece negarea unei poziții face imposibilă

afirmarea ei sau, cel puțin, reduce semnificativ plenitudinea acesteia. „Inter-comuniunea”, ca părtășie la Sfânta Euharistie, ar trebui să fie o comuniune deplină. Dar, ca „inter-comuniune”, este mai puțin decât participarea deplină la Sfânta Euharistie și, prin urmare, nu poate fi considerată drept comuniune euharistică.

Grupările care se află sau vor să se afle în „inter-comuniune” a Sfintei Euharistii nu se află și nu se vor afla niciodată într-o părtășie adevărată și deplină, așa cum este recunoscută comuniunea euharistică.

Cum ar putea cineva să fie unit, pe de o parte, cu Hristos, dacă se împărtășește, și, pe de altă parte, să nu fie unit cu ceilalți, dacă doar se „inter-comunică”? Cum ar putea cineva să gândească diferit în privința punctelor esențiale ale credinței față de ceilalți, în timp ce se află cu ei în același Hristos?

Ar putea cineva să fie cu totul în Hristos, alături de aceia care gândesc în multe privințe diferit despre Hristos? În ce ar putea consta unirea ta „în Hristos” cu ei, dacă gândirea ta despre Hristos nu este aceeași cu gândirea celor cu care declari că te afli în același Hristos? Gândirea ta diferită în privința unor puncte esențiale despre Hristos nu alterează oare întreaga ta cugetare despre El?

Cineva ar putea accepta o astfel de unire „în El”, în ciuda deosebirilor de gândire despre Hristos, numai dacă ar considera această unire ca fiind o unire supra-rațională, adică deasupra gândirii omenești și care se manifestă prin intuiție. Însă această interpretare a unirii presupune de asemenea credința comună în adevărul esențial că prin Sfânta Euharistie ne adunăm cu adevărat în Hristos. Că Hristos devine pentru noi, prin Sfânta Euharistie, spațiul comun fundamental în care trăim, și că El este Cel care creează în toți această intuiție.

Sfântul Maxim Mărturisitorul vorbește, în acest sens, despre energia transformatoare a harului, care acționează dincolo de percepție (αἴσθησις) și de rațiune (λογική), în cei care participă la Sfânta Liturghie – mai ales atunci când aceștia sunt încă prunci în Hristos.³ Este însă vorba despre creștinii care cred în Hristos într-un mod unitar și doresc să progreseze în aceeași înțelegere a credinței. Dar această unitate nu se găsește între cei care doresc să exercite „inter-comuniunea” (δια-κοινωνία). Și chiar dacă [cei din urmă-n.tr.] ar spune că au intuiția unității provenită dintr-o unire meta-noetică (dincolo de minte/rațiune-n.tr.) în Hristos, atunci de ce această unire meta-noetică nu le-ar produce și o unitate de cugetare despre Hristos?

„Inter-comuniunea” pe care o caută este o comuniune euharistică, dar căreia îi lipsește temelia comuniunii de credință. Prin urmare, este mai degrabă un cadru formal, exterior de comuniune. Este o comuniune euharistică ce coexistă cu o ne-comuniune conștientă și voită în aspecte esențiale ale credinței. Ajungem să înțelegem mai clar ce înseamnă ne-comuniunea, în acest cadru al „inter-comuniunii”, decât ce ar însemna adevărata comuniune. Așadar, dacă nu știm ce presupune acea comuniune care ar putea fi realizată prin „inter-comuniune”, nu putem înțelege cum ne-comuniunea în credință ar putea fi în vreun fel completată prin împărtășirea cu dumnezeiasca Euharistie.

continuare în pagina 16

¹ Folosirea uneori a termenului „biserică” cu literă mică, iar alteori „Biserică” cu literă mare aparține autorului (n. red. gr.).

² Sf. Maxim Mărturisitorul, *Către Talasie despre diferite pasaje dificile ale Sfintei Scripturi*, 48 (P.G. 90, 433 D): „Căci El (Hristos) este din nou și cetatea, și poarta/ușa Bisericii, după cuvântul: «Eu sunt ușa», adică aceea care are turnurile, adică întăriturile dogmelor dumnezeiești despre întrupare.” (De remarcat că termenul θύρα are atât sens de ușa, cât și de poartă – n. trad.)

³ Sf. Maxim Mărturisitorul, *Mistagogia* (PG 91, 704A, col. ΕΠΙ ΤΑΣ ΠΗΓΑΣ, vol. 1, p. 224, rd. 7-14): „Și prin harul Sfântului Duh, pururea nevăzut dar prezent într-un mod propriu, mai ales în timpul Sfintei adunări, (acest har) îi transformă și îi prefăce pe fiecare dintre cei prezenți, și îi modelează în mod adevărat spre ceea ce este dumnezeiesc, potrivit cu propria lor stare, și îi conduce spre ceea ce este exprimat prin Sfintele Taine ce se săvârșesc, chiar dacă el (omul) nu simte aceasta, dacă este încă prunc în Hristos și nu poate pătrunde în adâncul celor ce se petrec”.

Sf. Dumitru Stăniloae, „Spre un ecumenism ortodox” (1)

Urmare din pagina 15

Înclinația afectivă naturală și diplomația conciliantă au propus formula și au adoptat aplicarea „inter-comuniunii” în cadrul unor grupuri care diferă în credință, ca mijloc de reconciliere între o anumită comuniune și o anumită non-comuniune. Astfel s-a născut o formulă și o practică falsă, aflate în contradicție cu însăși esența lor. Ea este acceptată doar de o conștiință care se lasă adormită, care nu reflectează la consecințele finale ale faptului pe care îl exprimă și îl practică. O conștiință care crede că poate crea o stare contradictorie sau neclară și să trăiască permanent în ea. Doar o astfel de conștiință, care este dispusă să se împace cu reziduu ne-comuniunii în credință, poate crede că realizează, în ciuda acestui reziduu al credinței, o comuniune adevărată și veșnică.

Nu punem la îndoială că cineva ar putea obține un asemenea reziduu (o pace superficială), dar cum ar fi posibil să-l mențină pe termen lung? Sau cum ar putea cineva să instituie în mod concret un astfel de compromis în practica Euharistiei, care presupune a fi exercitată în condițiile acelei trezvie/vigilențe supreme, corespunzând importanței ei? Oare practica Euharistiei nu este, pentru o conștiință trează, prin ea însăși, o mărturisire a lui Hristos la un nivel de claritate cristalină?

Absența unei astfel de conștiințe treze la susținătorii „inter-comuniunii” se arată în cele două stări posibile în care aceștia s-ar putea afla:

Dacă aceștia cred, în primul rând, că prin „inter-comuniunea” Euharistiei realizează o comuniune deplină, atunci pun Euharistia mai presus de toate și disprețuiesc comuniunea în alte puncte importante ale credinței. Și cum pot afirma că se realizează o astfel de comuniune prin Euharistie, când lipsește comuniunea de credință? Dat fiind că printre diferențele de credință se numără și credința în Euharistie, asupra căreia bisericile au învățături extrem de diferite, putem spune mai degrabă că această primă opinie reprezintă o atitudine de dispreț față de comoara credinței, dar și față de învățătura Bisericii despre Euharistie. Dar atunci această concepție nu admite că prin simpla „inter-comuniune” euharistică se realizează o comuniune reală.

Dacă, dimpotrivă, se admite că prin „inter-comuniune” nu se urmărește o comuniune ontologică, adevărată „în Hristos”, ci doar una psihologică, limitată, ca un mijloc de apropiere în credință, atunci se disprețuiește, în esență, Euharistia. Totuși, se respectă comoara credinței fiecărei biserici, în toate variantele ei, fiind dat că nu se poate renunța la aceste variante.

Această a doua opinie se potrivește multor grupuri creștine formate în urma Reformei, pentru care Euharistia, la fel ca și Botezul – singura Taină pe care o mai recunosc –, este mai degrabă o manifestare exterioară a solidarității creștine, și nu un mijloc de intrare în spațiul harului sau de unire spiritual-ontologică cu Hristos. Astfel însă, nici această a doua opinie – interpretare a „inter-comuniunii” – nu susține că s-ar realiza o comuniune profundă. De fapt, susținătorii acestei interpretări nu cred într-o comuniune spiritual-ontologică realizată prin „inter-comuniune” între cei care o practică. Dar nici într-o comuniune realizată prin credință nu cred, deoarece părerile lor, chiar și în domeniul credinței, sunt adesea foarte diferite. De aceea pot afirma că, având în vedere diferențele de credință pe care le admit între ei, chiar și atunci când aparțin aceleiași confesiuni, comuniunea Euharistică comună este mai corect numită „inter-comuniune”. Cu toate acestea, ei afirmă că prin aceasta realizează un grad de comuniune mai înalt decât cel pe care îl

au în credință. Dar această comuniune nu este totuși una deplină, ontologic-spirituală, precum cea care se realizează prin Sfânta Euharistie în Biserica Ortodoxă. Este o comuniune de neînțeles, lipsită de profunzime și de o constituție ontologică, care ar putea fi considerată, dintr-un anumit punct de vedere, o non-comuniune.

Și în cele două puncte de vedere menționate mai sus se reflectă o înțelegere diferită față de învățătura ortodoxă despre unitate. O percepție emoțional-externă și nu profund ontologic-duhovnicească, așa cum se realizează în Biserica Ortodoxă prin credință și prin dumnezeiasca Euharistie.

Pot oare membrii Bisericii Ortodoxe să coboare dumnezeiasca Euharistie, din rolul ei de unire profundă în Hristos, în rolul unei comuniuni sentimentale, superficiale și trecătoare?

Atitudinea diferită față de „inter-comuniune” implică și o altă percepție despre Biserică. Cei care pledează pentru „inter-comuniune” exprimă nu doar o subestimare a unității în credință și a importanței dumnezeieștii Euharistii, ci și o concepție non-ontologică despre Biserică – o concepție pe care Ortodoxia nu o poate accepta. Ortodoxia consideră Biserica drept o unire profundă și ontologică, înrădăcinată în Hristos, iar dumnezeiasca Euharistie este mijlocul suprem de păstrare neîntreruptă a acestei unități. Nu poate coborî dumnezeiasca Euharistie la nivelul unei unități pur sentimentale și superficiale între creștini. Aceasta ar avea implicații serioase asupra propriei învățături despre Biserică și ar însemna o restrângere a noțiunii de Biserică în această înțelegere. Pentru ortodocși ar fi greu să înțeleagă și să participe la dumnezeiasca Euharistie cu două sensuri: să accepte că are un rol atunci când participă la ea împreună cu ceilalți membri ai Bisericii Ortodoxe și un alt rol atunci când o primesc împreună cu cei care nu sunt membri ai Bisericii Ortodoxe.

Unitatea credinței și convingerea că în dumnezeiasca Euharistie ne împărtășim cu același Trup și Sânge al lui Hristos, al Dumnezeu-Omului, este în Ortodoxie inseparabilă de convingerea că Biserica este o unire profund ontologică a credincioșilor cu Hristos și între ei, în Hristos. Fără unitatea credinței și fără împărtășirea din același Trup și Sânge al Cuvântului întrupat, nu ar putea exista o astfel de Biserică – o Biserică în adevăratul sens al cuvântului. Fără unitatea în credință și fără o Biserică în acest sens, nu s-ar putea realiza o asemenea comuniune Euharistică.

Biserica, ca Trup al Cuvântului care extinde întruparea Sa, continuă să se hrănească prin dumnezeiasca Euharistie. Ea este acceptată de la început ca Trup extins al Cuvântului întrupat. El continuă în ea să Se ofere ca Trup și Sânge personal, spre hrană și băutură pentru cei care fac parte din acest Trup tainic extins sau pentru cei care doresc să-l aparțină. În cele din urmă, nu ar putea exista o unitate fără Biserică și fără comuniune, în sensul dumnezeieștii Euharistii așa cum am prezentat-o.

Unitatea eclezială, unitatea în credință și unitatea în dumnezeiasca Euharistie sunt cele trei coordonate care nu pot fi separate și care sunt interdependente pentru o comuniune și o viață deplină în Hristos.

Așadar, pentru Biserica Ortodoxă, „inter-comuniunea” care separă comuniunea în dumnezeiasca Euharistie de unitatea credinței și de unitatea eclezială este inacceptabilă. Mai precis, este un pericol de dizolvare a Bisericii, o dizolvare a unității credinței și o suspendare a dumnezeieștii Euharistii.

(va urma)

Traducere realizată de **Prof. Mihai-Ionuț Coană**